

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

**Delegatura w Lublinie
20-012 Lublin, ul. Ochotnicza 10
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48,
Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl**

Lublin, dnia 01 lipca 2010r.

RLU – 61 – 12/10/EW
za p.o.

Decyzja RLU Nr 9/ 2010

I.

Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.) i stosownie do art. 33 ust. 6 tejże ustawy i § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107 poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Wyższej Szkole Kosmetologii i Ochrony Zdrowia z siedzibą w Białymstoku,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się działania przedsiębiorcy **Wyższej Szkoły Kosmetologii i Ochrony Zdrowia z siedzibą w Białymstoku** za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ww. ustawy, polegającą na stosowaniu w Regulaminie studiów Wyższej Szkoły Kosmetologii i Ochrony Zdrowia w Białymstoku postanowienia, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ kpc, o treści:

§ 13 pkt 5 Regulaminu- „*Student może przenieść się do innej uczelni, o ile wypełni wszystkie zobowiązania wynikające z regulaminu studiów i statutu Uczelni*”,

i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

II.

Na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.) i stosownie do art. 33 ust. 6 tejże ustawy i § 5 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107 poz. 887), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko Wyższej Szkole Kosmetologii i Ochrony Zdrowia z siedzibą w Białymstoku,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się działania przedsiębiorcy **Wyższej Szkoły Kosmetologii i Ochrony Zdrowia z siedzibą w Białymstoku** za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ww. ustawy, polegającą na stosowaniu we wzorcach umów o nazwie: Umowa odpłatnego kształcenia studenta na kierunkach: kosmetologia stosowana, fizjoterapia z odnową biologiczną, ratownictwo medyczne, biotechnologia i pielęgniarstwo Wyższej Szkoły Kosmetologii i Ochrony Zdrowia w Białymstoku postanowień, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ kpc, o treści:

- a.) § 3 pkt 4 wzorców Umów- „*Wysokość czesnego za kolejne lata studiów oraz rodzaj i wysokość opłat dodatkowych określana jest corocznie, a informacja o ich wysokości i terminie wpłaty za każdy rok nauki umieszczana będzie na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Uczelni na początku roku akademickiego*”,
- b.) § 3 pkt 8 wzorców Umów- „*Strony postanawiają, iż wysokość czesnego może ulec zmianie wskutek wzrostu kosztów związanych z funkcjonowaniem Uczelni, w szczególności kosztów eksploatacyjnych i wzrostu kosztów usług edukacyjnych, o czym Uczelnia zawiadomi studentów, co najmniej na miesiąc wcześniej poprzez wywieszenie zarządzenia na tablicy ogłoszeń Uczelni bez konieczności dokonywania zmian (aneksów) do niniejszej umowy*”,
- c.) § 6 pkt 2 wzorców Umów- „*Uczelnia nie zwraca wniesionych opłat za rozpoczęty semestr z wyjątkiem sytuacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 ppkt b), oraz ust. 1 pkt 2 ppkt b) i c)*”,
- d.) § 6 pkt 3 wzorców Umów- „*W przypadku niewniesienia opłaty za rozpoczęty semestr i rezygnacji bądź skreślenia Studenta z listy studentów, Student jest zobowiązany do zapłaty czesnego i innych wymaganych opłat za rozpoczęty semestr, w trakcie którego nastąpiła rezygnacja lub skreślenie*”,
- e.) § 7 pkt 1 wzorców Umów- „*Student, który nie uregulował należności za semestr zostaje skreślony z listy studentów*”,
- f.) § 8 pkt 3 wzorców Umów- „*Wszelkie spory wynikające z niniejszej Umowy, Strony poddają rozstrzygnięciu sądów powszechnych właściwych dla siedziby Uczelni*”.

i stwierdza się zaniechanie jej stosowania z dniem 6 kwietnia 2010r.

III.

Na podstawie art. 26 ust. 2 w związku z art. 27 ust. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 16 lutego 2007 roku (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.), stosownie do art. 33 ust. 6 tejże ustawy i § 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107 poz. 887), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **zobowiązuje** przedsiębiorcę **Wyższą Szkołę Kosmetologii i Ochrony Zdrowia z siedzibą w Białymstoku** do aneksowania zawartych przed 6 kwietnia 2010r. umów zawierających zakwestionowane postanowienia, o których mowa w pkt II sentencji decyzji w terminie do dnia 1 października 2010 roku.

IV.

Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331, z późn. zm.), **w imieniu Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, nakłada na Wyższą Szkołę Kosmetologii i Ochrony Zdrowia z siedzibą w Białymstoku:**

1. z tytułu naruszenia zakazu o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i ust 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji decyzji karę pieniężną w wysokości **2 719 zł** (słownie: dwa tysiące siedemset dziewiętnaście zł), płatną do budżetu państwa,
2. z tytułu naruszenia zakazu o jakim mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie II sentencji decyzji karę pieniężną w wysokości **16 655 zł** (słownie: szesnaście tysięcy sześćset pięćdziesiąt pięć zł), płatną do budżetu państwa.

Uzasadnienie

Prezes UOKIK – Delegatura w Lublinie, przeprowadził postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia czy zapisy wzorców umów stosowane przez Wyższą Szkołę Kosmetologii i Ochrony Zdrowia z siedzibą w Białymstoku nie naruszają przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.) uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

W trakcie w/w postępowania Prezes Urzędu zebrał materiał dowodowy w postaci wzorców Umów, według których Uczelnia zawiera ze studentami indywidualne umowy na odpłatne kształcenie na kierunkach: kosmetologia stosowana, fizjoterapia z odnową biologiczną, ratownictwo medyczne, biotechnologia i pielęgniarstwo oraz Regulamin studiów Wyższej Szkoły Kosmetologii i Ochrony Zdrowia w Białymstoku. Wzorce te zostały poddane analizie pod kątem tożsamości postanowień mogących stanowić niedozwolone postanowienia umowne wpisane do rejestru.

W oparciu o analizę zebranych wzorców postawiono przedsiębiorcy zarzut stosowania postanowień wzorca umowy, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964r.- Kodeks Postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43 poz. 296, z późn. zm.) tj. poprzez praktykę z art. 24 ust. 1 i 2 pkt. 1 w/w ustawy w odniesieniu do:

I. Wzorce Umowy na kierunkach: kosmetologia stosowana, fizjoterapia z odnową biologiczną, ratownictwo medyczne, biotechnologia i pielęgniarstwo postanowienia o treści:

1. § 3 pkt 4 wzorców Umów- *„Wysokość czesnego za kolejne lata studiów oraz rodzaj i wysokość opłat dodatkowych określana jest corocznie, a informacja o ich wysokości i terminie wpłaty za każdy rok nauki umieszczana będzie na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Uczelni na początku roku akademickiego”*,
2. § 3 pkt 8 wzorców Umów- *„Strony postanawiają, iż wysokość czesnego może ulec zmianie wskutek wzrostu kosztów związanych z funkcjonowaniem Uczelni, w szczególności kosztów eksploatacyjnych i wzrostu kosztów usług edukacyjnych, o czym Uczelnia zawiadomi studentów, co najmniej na miesiąc wcześniej poprzez wywieszenie zarządzenia na tablicy ogłoszeń Uczelni bez konieczności dokonywania zmian (aneksów) do niniejszej umowy”*,
3. § 6 pkt 2 wzorców Umów- *„ Uczelnia nie zwraca wniesionych opłat za rozpoczęty semestr z wyjątkiem sytuacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 ppkt b), oraz ust. 1 pkt 2 ppkt b) i c)”*,
4. § 6 pkt 3 wzorców Umów- *„W przypadku niewniesienia opłaty za rozpoczęty semestr i rezygnacji bądź skreślenia Studenta z listy studentów, Student jest zobowiązany do zapłaty*

czesnego i innych wymaganych opłat za rozpoczęty semestr, w trakcie którego nastąpiła rezygnacja lub skreślenie”,

5. § 7 pkt 1 wzorców Umów- *„Student, który nie uregulował należności za semestr zostaje skreślony z listy studentów”*,

6. § 8 pkt 3 wzorców Umów- *„Wszelkie spory wynikające z niniejszej Umowy, Strony poddają rozstrzygnięciu sądów powszechnych właściwych dla siedziby Uczelni”*,

II. Regulamin studiów Wyższej Szkoły Kosmetologii i Ochrony Zdrowia postanowienie o treści:

§ 13 pkt 5 Regulaminu- *„Student może przenieść się do innej uczelni, o ile wypełni wszystkie zobowiązania wynikające z regulaminu studiów i statutu Uczelni”*.

W odpowiedzi na wszczęcie postępowania administracyjnego Wyższa Szkoła Kosmetologii i Ochrony Zdrowia z siedzibą w Białymstoku (zwana dalej: Szkołą lub przedsiębiorcą) poinformowała, że rezygnuje ze stosowania zakwestionowanych sformułowań wzorców umów wymienionych w Zawiadomieniu o wszczęciu postępowania administracyjnego i klauzule zawarte w tych umowach uznaje za niebyłe. Dotyczy to również Regulaminu studiów. W następnym piśmie przedsiębiorca poinformował, że zostało wydane Zarządzenie Kanclerza Szkoły z dnia 6 kwietnia 2010r. wprowadzające nowe wzorce umów, a ich zastosowanie zostanie wprowadzone w życie w roku akademickim 2010/2011 ze względu na to, że w ciągu roku Szkoła nie zawiera umów o kształcenie. Do pisma załączono nowe zmienione wzorce umów na kierunkach kosmetologia, ratownictwo medyczne, fizjoterapia z odnową biologiczną, pielęgniarstwo, biotechnologia i nowy wzorec Statutu, który zacznie obowiązywać po zatwierdzeniu przez Ministerstwo.

Prezes UOKiK ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

Minister Edukacji Narodowej i Sportu wpisał Decyzją z dnia 16.04.2003 r. do rejestru niepaństwowych uczelni zawodowych Wyższą Szkołę Kosmetologii z siedzibą w Białymstoku. Następnie Decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29.06.2006r. zmieniono nazwę Szkoły na Wyższą Szkołę Kosmetologii i Ochrony Zdrowia z siedzibą w Białymstoku, a wpis w rejestrze nosi numer 123.

Uczelnia posiada Statut i Regulamin studiów zatwierdzone Decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w 2006 r.

Uczelnia w swojej ofercie posiada kierunki kształcenia o nazwie: kosmetologia stosowana, fizjoterapia z odnową biologiczną, ratownictwo medyczne, biotechnologia i pielęgniarstwo.

Opracowane przez Szkołę wzorce Umów na odpłatne kształcenie są w swej treści identyczne na wszystkich kierunkach kształcenia i według nich zawarto Umowy ze studentami na rok szkolny 2009/2010.

Wyższa Szkoła Kosmetologii i Ochrony Zdrowia jest uczelnią niepubliczną, wpisaną do Rejestru uczelni niepublicznych i związku uczelni niepublicznych, prowadzonego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Szkoła działa na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. 2005 nr 164 poz.1365) i przepisów wykonawczych oraz Statutu zatwierdzonego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Jednym z podstawowych zadań Szkoły jest kształcenie studentów w celu ich przygotowania do pracy zawodowej. Kształcenie odbywa się odpłatnie.

W stosunku do przedsiębiorcy zakwestionowano poniższe postanowienia wzorców umów:

I. Wzorce Umowy na kierunkach: kosmetologia stosowana, fizjoterapia z odnową biologiczną, ratownictwo medyczne, biotechnologia i pielęgniarstwo:

1. § 3 pkt 4 wzorców Umów- „Wysokość czesnego za kolejne lata studiów oraz rodzaj i wysokość opłat dodatkowych określana jest corocznie, a informacja o ich wysokości i terminie wpłaty za każdy rok nauki umieszczana będzie na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Uczelni na początku roku akademickiego”,
  2. § 3 pkt 8 wzorców Umów- „Strony postanawiają, iż wysokość czesnego może ulec zmianie wskutek wzrostu kosztów związanych z funkcjonowaniem Uczelni, w szczególności kosztów eksploatacyjnych i wzrostu kosztów usług edukacyjnych, o czym Uczelnia zawiadomi studentów, co najmniej na miesiąc wcześniej poprzez wywieszenie zarządzenia na tablicy ogłoszeń Uczelni bez konieczności dokonywania zmian (aneksów) do niniejszej umowy”,
  3. § 6 pkt 2 wzorców Umów- „Uczelnia nie zwraca wniesionych opłat za rozpoczęty semestr z wyjątkiem sytuacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 ppkt b), oraz ust. 1 pkt 2 ppkt b) i c)”,
  4. § 6 pkt 3 wzorców Umów- „W przypadku niewniesienia opłaty za rozpoczęty semestr i rezygnacji bądź skreślenia Studenta z listy studentów, Student jest zobowiązany do zapłaty czesnego i innych wymaganych opłat za rozpoczęty semestr, w trakcie którego nastąpiła rezygnacja lub skreślenie”,
  5. § 7 pkt 1 wzorców Umów- „Student, który nie uregulował należności za semestr zostaje skreślony z listy studentów”,
  6. § 8 pkt 3 wzorców Umów- „Wszelkie spory wynikające z niniejszej Umowy, Strony poddają rozstrzygnięciu sądów powszechnych właściwych dla siedziby Uczelni”,
- II. Regulamin studiów Wyższej Szkoły Kosmetologii i Ochrony Zdrowia:**
 § 13 pkt 5 Regulaminu- „Student może przenieść się do innej uczelni, o ile wypełni wszystkie zobowiązania wynikające z regulaminu studiów i statutu Uczelni”.

1. SOKiK wyrokiem z dnia 01 marca 2007 r., sygnatura akt: XVII AmC 12/06 uznał za niedozwolone postanowienie umowne o treści: „Czesne płatne jest za semestr z góry, jego wartość regulowana jest osobnym zarządzeniem, podawanym do publicznej wiadomości na głównej tablicy ogłoszeń, najpóźniej miesiąc przed rozpoczęciem semestru, jak również jest publikowana na stronie internetowej www.cek.pl”, które wpisano do rejestru pod **pozycją 1186** i w tym samym wyroku o treści: „Wysokość czesnego i innych opłat określana jest odrębnym zarządzeniem podawanym do publicznej wiadomości na głównej tablicy ogłoszeń, najpóźniej miesiąc przed rozpoczęciem semestru, jak również jest publikowana na stronie internetowej www.cek.pl”, które wpisano do rejestru pod **pozycją 1191**.
2. SOKiK wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2003 r., sygnatura akt: XVII Amc 17/01 uznał za niedozwolone postanowienie umowne o treści: „Czesne w następnych latach studiów może ulec zmianie w związku z uzasadnionym wzrostem kosztów ponoszonych przez uczelnię i zostanie ustalona przez rektora zarządzeniem wiążącym strony umowy przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego”, które wpisano do rejestru pod **pozycją 59**.
3. SOKiK wyrokiem z dnia 09 września 2004 r., sygnatura akt: XVII AmC 18/04 uznał za niedozwolone postanowienie umowne o treści: „Uiszczone wpłaty nie podlegają zwrotowi za wyjątkiem sytuacji, w których kurs nie dochodzi do skutku z winy CNJO TRANSLATOR”, które wpisano do rejestru pod **pozycją 172** i wyrokiem SOKiK z dnia 06 kwietnia 2006 r., sygnatura akt XVII AmC 79/05 uznano za niedozwolone postanowienie o treści: „Czesne nie podlega zwrotowi, jeżeli student w trakcie semestru przerwał studia”, które wpisano do rejestru pod **pozycją 388** oraz wyrokiem SOKiK z dnia 22 grudnia 2004 r., sygnatura akt XVII Amc 15/04 o treści: „Wpłaty dokonane przez słuchacza na rzecz Impuls School mają charakter bezzwrotny”, które wpisano do rejestru pod **pozycją 387**.
4. SOKiK wyrokiem z dnia 26 lipca 2006 r., sygnatura akt: XVII AmC 80/05 uznał za niedozwolone postanowienie umowne o treści: „Student skreślony w trakcie semestru z listy studentów ma obowiązek wnieść należne czesne oraz pozostałe opłaty za ten semestr w pełnej

wysokości”, które wpisano do rejestru pod **pozycją 1260** i tym samym wyrokiem wpisano do rejestru pod **pozycją 1261** postanowienie o treści : „*Student rezygnujący z własnej woli ze studiów w trakcie semestru, ma obowiązek wniesienia całości opłat za dany semestr*”.

5. Na mocy wyroku SOKiK z dnia 27 lutego 2006r. sygn. akt. XVII Amc 105/04 wpisano do rejestru pod **pozycją 726** postanowienie o treści: „*Nieusprawiedliwione zalegania z uiszczeniem czesnego lub innych opłat spowoduje skreślenie z listy studentów*” i na mocy wyroku SOKiK z dnia 18.05.2006r. sygnatura akt XVII AmC 64/05 wpisano do rejestru pod **pozycją 1198** postanowienie o treści: „*Słuchacz zobowiązany jest do opłacenia kursu w wyznaczonych przez Organizatora terminach. Nieopłacenie raty w wyznaczonym terminie powoduje skreślenie z listy uczestników kursu, utratę prawa do rabatu za kontynuację w przyszłości oraz naliczenie kary umownej w wysokości 0,5% kwoty za każdy dzień zwłoki*”.

6. SOKiK w wyroku z dnia 22 grudnia 2004r., sygn. akt XVII 15/04., uznał za niedozwolone postanowienie o treści: „*Za sąd właściwy do rozpoznania spraw spornych strony ustalają Sąd miejscowo właściwy dla Impuls School*” które wpisano do rejestru pod **pozycją 388**.

7. Na mocy wyroku SOKiK z dnia 27 lutego 2006r. sygn. akt. XVII Amc 105/04, wpisano do rejestru pod **pozycją 725 postanowienie** o treści: „*Student Szkoły może przenieść się do innej uczelni, o ile wypełnił wszystkie obowiązki wynikające z przepisów porządkowych uczelni zawodowej*”.

W trakcie postępowania administracyjnego przedsiębiorca złożył oświadczenie wraz z kopią zarządzenia Kanclerza Szkoły o wprowadzeniu nowych wzorców umów z dniem 6 kwietnia 2010r., z terminem ich obowiązywania od roku akademickiego 2010/2011 oraz poinformował, że rozpoczął aneksowanie umów zawartych według wzorców obowiązujących przed 6 kwietnia 2010r. do pisma dołączono nowe wzorce umów na kierunki kształcenia w tej Szkole objęte postępowaniem w tej sprawie oraz nowy wzór Statutu Szkoły, który zacznie obowiązywać po zatwierdzeniu go przez Ministerstwo.

Przedsiębiorca nie przedstawił nowego Regulaminu studiów ani nie poinformował, że Regulamin przestał obowiązywać i z jaką datą.

Wyższa Szkoła Kosmetologii i Ochrony Zdrowia w Białymstoku uzyskała za 2009 r. przychód w wysokości: XXX (informacja wyłączona ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy).

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Treść art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wskazuje, że jej przepisy mają zastosowanie wyłącznie do ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów, podejmowanej w interesie publicznym. Zatem warunkiem koniecznym do uruchomienia instrumentów określonych w tej ustawie jest zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorców naruszają jej przepisy i jednocześnie stanowią zagrożenie dla interesu publicznego bądź też naruszają ten interes.

Niniejsze postępowanie dotyczy stosowanych przez Szkołę wzorców umownych. Wzorce te mają zastosowanie przy zawieraniu – wymaganych prawem – umów ze studentami. Dotyczą one zatem obecnych i wszystkich potencjalnych studentów Szkoły, co oznacza, że mogą mieć zastosowanie do nieokreślonego z góry kręgu adresatów. Zatem, niniejsze postępowanie prowadzone było w interesie publicznym.

Zarzut naruszenia przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (zwanej dalej ustawą o okik) mógł zostać postawiony przedsiębiorcy. W

związku z tym ocenie wymaga przesłanka spełniania przez Szkołę statusu przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że Szkoła wobec prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu odpłatnych usług edukacyjnych, działając jako uczelnia niepubliczna, wpisana do Rejestru uczelni niepublicznych i związku uczelni niepublicznych, prowadzonego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego jest przedsiębiorcą w rozumieniu przepisu art. 4 pkt 1 ustawy o okik.

Stanowisko takie znajduje oparcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w uchwale z dnia 3 lipca 2003 r. (sygn. akt III CZP 38/03) stwierdził, że uczelnia niepaństwowa może być uznana za przedsiębiorcę. Sąd Najwyższy orzekł, że: „*Odpłatne i systematyczne wykonywanie zajęć dydaktycznych jest wykonywaniem przez osobę prawną we własnym imieniu, zawodowo działalności usługowej w sposób zorganizowany i ciągły. Działalność taka wykonywana przez uprawnionych pracowników uczelni, charakteryzuje się profesjonalnym charakterem, jest podporządkowana regułom opłacalności i racjonalnego gospodarowania, jest działaniem wykonywanym na własny rachunek uczelni, jako odrębnej osoby prawnej, a nie rachunek jej założyciela, a ponadto charakteryzuje się niewątpliwie powtarzalnością działań i uczestnictwem w obrocie gospodarczym*”.

Natomiast w wyroku z dnia 7 kwietnia 2004 r. (sygnatura akt III SK 22/04) Sąd Najwyższy stwierdził, że sama ustawa z dnia 15 grudnia 2000r. (obecnie z dnia 16 lutego 2007 r.) o ochronie konkurencji i konsumentów zdefiniowała na użytek tej ustawy – pojęcie **przedsiębiorcy** bardzo szeroko, obejmując nim oprócz podmiotów zdefiniowanych jako przedsiębiorcy w innych ustawach także podmioty, których działalność nie kojarzy się z typową działalnością gospodarczą. Sąd Najwyższy stwierdził, że studenci, którzy korzystają z usług szkoły wyższej niepublicznej odpłatnie, stosownie do zawieranych w tym zakresie umów, są konsumentami w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Tym samym wykazano, że Szkoła posiada status przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów ustawy o okik.

Zgodnie z art. 160 ust. 1 ustawy o szkolnictwie wyższym, organizacje i tok studiów oraz związane z nimi prawa i obowiązki studenta określa regulamin studiów. Natomiast, zgodnie z ust. 3 tego przepisu, warunki odpłatności za studia określa umowa zawarta między uczelnią a studentem w formie pisemnej.

Stosowane przez Szkołę wzorce umów o warunkach odpłatności na kierunkach: kosmetologia stosowana, fizjoterapia z odnową biologiczną, ratownictwo medyczne, biotechnologia i pielęgniarstwo i Regulamin spełniają kryteria wzorca umownego w rozumieniu art. 384 k.c., którego postanowienia są bezpośrednio stosowane w umowach, jakie Szkoła zawiera ze studentami. Odpłatne świadczenie usług edukacyjnych odbywa się na podstawie umowy, do której stosuje się odpowiednio przepisy o umowie zlecenia, zgodnie z art. 750 k.c. Umowa ta jest umową wzajemną, w której świadczeniem głównym są usługi edukacyjne, za które konsument uiszcza opłaty. Występują w niej zatem dwie strony: Szkoła i student.

Studenci, z którymi Szkoła zawiera umowy o odpłatne świadczenie usług edukacyjnych, są konsumentami w rozumieniu art. 22¹ Kodeksu cywilnego, tj. osobami fizycznymi dokonującymi czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z ich działalnością zawodową lub gospodarczą.

W świetle art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (są to tzw. niedozwolone postanowienia umowne). Jak stanowi § 3 tego przepisu, nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu; w szczególności odnosi się

to do postanowień umowy przyjętych ze wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

Przedsiębiorcy zarzucono stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, określonej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działania przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

Stwierdzenie przedmiotowej praktyki wymaga uprawdopodobnienia spełnienia dwóch przesłanek: **bezprawności działania przedsiębiorcy i naruszenia zbiorowego interesu konsumentów.**

Bezprawność wynika z tożsamości stosowanych przez przedsiębiorcę w stosunku do którego wszczęto postępowanie administracyjne, postanowień wzorców umów pod nazwą: Umowy na kierunkach: kosmetologia stosowana, fizjoterapia z odnową biologiczną, ratownictwo medyczne, biotechnologia i pielęgniarstwo i Regulamin studiów Wyższej Szkoły Kosmetologii i Ochrony Zdrowia z postanowieniami wpisanymi do rejestru niedozwolonych postanowień umownych.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowym, Prezes Urzędu może stwierdzić stosowanie praktyki określonej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów również w odniesieniu do przedsiębiorcy, który nie był stroną postępowania sądowego zakończonego wpisaniem danej klauzuli do rejestru niedozwolonych postanowień umownych. Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 2 grudnia 2005r. sygn. akt VI ACa 760/05 podkreślił, że praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest posługiwanie się postanowieniem wpisanym do rejestru w oderwaniu od zagadnienia, czy wpis do rejestru powstał w związku ze stosowaniem wzorca umowy przez podmiot, co do którego bada się stosowanie praktyki. Naruszenie interesów konsumentów może nastąpić, jak wskazał Sąd, w wyniku działań podmiotów, które stosują klauzule abuzywne już wpisane do rejestru, przy czym wpis taki związany był z działaniami innych przedsiębiorców.

Z kolei w wyroku z dnia 25 maja 2005r. sygn. akt XVII Ama 46/04, Sąd Okręgowy w Warszawie- Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: SOKiK) wyraził pogląd, że dla uznania określonej klauzuli za niedozwolone postanowienie umowne wystarczy stwierdzenie, że mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru i nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych klauzul. Czynnikiem przesądzającym o podobieństwie klauzul powinien być bowiem zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli więc cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame.

Przedstawione powyżej orzecznictwo potwierdza uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2006r. sygn. akt III SZP 3/2006, w której uznano, że *stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie- Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a. Odwołując się do argumentów o charakterze celowościowym oraz kierując się potrzebą zapewnienia skuteczności tego przepisu, Sąd Najwyższy podkreślił, że *praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów obejmuje również przypadki wprowadzenia jedynie zmian kosmetycznych, polegających na**

przetawieniu szyku wyrazów lub zastąpieniu jednych wyrazów innymi, jeżeli tylko wykładnia postanowienia pozwoli stwierdzić, że jego treść mieści się w hipotezie zakazanej klauzuli. Stosowanie klauzuli o zbliżonej treści do klauzuli wpisanej do rejestru, która wywołuje takie same skutki godzi przecież tak samo w interesy konsumentów, jak stosowanie klauzuli identycznej co wpisana do rejestru. (...) *Możliwość uznania zachowania przedsiębiorcy, polegającego na stosowaniu postanowień wzorców umownych, które nie mają identycznego brzmienia jak postanowienia wpisane do rejestru, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, w sposób istotny zwiększa skuteczność obu instytucji (tj. niedozwolonych postanowień umownych oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumenta), zniechęcając przedsiębiorców do obchodzenia wpisów dokonanych w rejestrze niedozwolonych postanowień.*

Nie jest więc konieczna dokładna, literalna zbieżność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej. Niedozwolone będą również takie postanowienia umów, które mieszczą się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru, których treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną wykładnię.

Ad. I.

W prowadzonym postępowaniu administracyjnym Prezes Urzędu uznał za niedozwolone postanowienie znajdujące się w **Regulaminie studiów Wyższej Szkoły Kosmetologii i Ochrony Zdrowia o treści:** § 13 pkt 5 Regulaminu- *„Student może przenieść się do innej uczelni, o ile wypełni wszystkie zobowiązania wynikające z regulaminu studiów i statutu Uczelni”.*

Na mocy wyroku SOKiK z dnia 27 lutego 2006r. sygn. akt. XVII Amc 105/04, wpisano do rejestru pod **pozycją 725 postanowienie** o treści: *„Student Szkoły może przenieść się do innej uczelni, o ile wypełnił wszystkie obowiązki wynikające z przepisów porządkowych uczelni zawodowej”.*

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd stwierdził, że: *„zapis o wskazanej treści przyznaje kontrahentowi konsumenta uprawnienie do dokonywania wiążącej interpretacji umowy (art. 385 (3) pkt 9 k.c.). Z treści zapisu wynika, że od oceny pozwanego wynika czy konsument wypełnił wszystkie obowiązki wynikające z przepisów porządkowych uczelni zawodowej, co pozwala mu zmienić kontrahenta.*

W postanowieniu stosowanym przez Szkołę zawarto także obowiązek wypełnienia wszystkich zobowiązań wobec Szkoły (bez wskazania ich treści), jako warunek dla studenta, którego spełnienie umożliwia mu zmianę uczelni.

Zatem Prezes UOKiK uznał, że treść klauzuli stosowanej przez Szkołę mieści się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru klauzul niedozwolonych.

Stąd, wykazano tożsamość zapisu stosowanego przez Szkołę w Regulaminie z klauzulą wpisaną do rejestru.

Ze względu na fakt, że przedsiębiorca nie złożył żadnego oświadczenia odnośnie wprowadzenia zmian w Regulaminie studiów, ani nie przesłał nowego wzorca tego Regulaminu nie ma podstaw do uznania, że zaniechano stosowania zarzucanej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, stąd orzeczono nakaz zaniechania stosowania tego postanowienia w Regulaminie studiów obowiązującym w Szkole.

Ad. II.

W prowadzonym postępowaniu administracyjnym Prezes Urzędu uznał za niedozwolone postanowienia znajdujące się we **wzorcach umów na kierunkach: kosmetologia stosowana, fizjoterapia z odnową biologiczną, ratownictwo medyczne, biotechnologia i pielęgniarstwo o treści:**

- a.) § 3 pkt 4 wzorców Umów- *„Wysokość czesnego za kolejne lata studiów oraz rodzaj i wysokość opłat dodatkowych określana jest corocznie, a informacja o ich wysokości i terminie wpłaty za każdy rok nauki umieszczana będzie na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Uczelni na początku roku akademickiego”.*

SOKiK wyrokiem z dnia 01 marca 2007 r., sygnatura akt: XVII AmC 12/06 uznał za niedozwolone postanowienie umowne o treści: *„Czesne płatne jest za semestr z góry, jego wartość regulowana jest osobnym zarządzeniem, podawanym do publicznej wiadomości na głównej tablicy ogłoszeń, najpóźniej miesiąc przed rozpoczęciem semestru, jak również jest publikowana na stronie internetowej www.cek.pl”,* które wpisano do rejestru pod **pozycją 1186** i w tym samym wyroku o treści: *„Wysokość czesnego i innych opłat określana jest odrębnym zarządzeniem podawanym do publicznej wiadomości na głównej tablicy ogłoszeń, najpóźniej miesiąc przed rozpoczęciem semestru, jak również jest publikowana na stronie internetowej www.cek.pl”,* które wpisano do rejestru pod **pozycją 1191**.

Sąd uznał, że umowy o świadczenie usług edukacyjnych zawierane pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem mają charakter umów konsumenckich. W związku z tym podanie do wiadomości publicznej informacji o wysokości czesnego poprzez wywieszenie stosownego ogłoszenia w siedzibie Szkoły czy też opublikowanie jej na stronie internetowej nie stanowi wypełnienia przez przedsiębiorcę obowiązku doręczenia kontrahentowi wzorca. Obowiązek doręczenia wzorca dotyczy zarówno pierwotnego wzorca, jak i każdego kolejnego wzorca, poprzez który Szkoła wprowadza zmianę do treści istniejącego stosunku prawnego. Taką zmianą jest zmiana wysokości opłat za naukę. Niedoręczenie wzorców umów powoduje brak odpowiedniej informacji dla konsumenta o nowej treści łączącego go z przedsiębiorcą stosunku prawnego, co prowadzi do nierówności stron umowy i narusza dobre obyczaje w istotny sposób godząc w ekonomiczne interesy konsumenta.

Postanowienie stosowane przez Szkołę we wskazanych wyżej wzorcach umów i postanowienia wpisane do rejestru są tożsame w swoim celu i skutkach. Szkoła tak samo, jak wynika z treści klauzul niedozwolonych, wprowadza tryb podawania zmian dotyczących istotnych warunków umowy zawartej ze słuchaczem (wysokość czesnego i innych opłat przewidzianych w umowie) poprzez podanie tych informacji na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej. Takie działanie Szkoły powoduje, jak w przypadku klauzul wpisanych do rejestru, niedoręczenie konsumentowi nowego wzorca umowy (aneksu), co w istotny sposób narusza interesy konsumentów.

- b.) Prezes Urzędu zakwestionował następnie zapis o treści: § 3 pkt 8 wzorców Umów- *„Strony postanawiają, iż wysokość czesnego może ulec zmianie wskutek wzrostu kosztów związanych z funkcjonowaniem Uczelni, w szczególności kosztów eksploatacyjnych i wzrostu kosztów usług edukacyjnych, o czym Uczelnia zawiadomi studentów, co najmniej na miesiąc wcześniej poprzez wywieszenie zarządzenia na tablicy ogłoszeń Uczelni bez konieczności dokonywania zmian (aneksów) do niniejszej umowy”.*

SOKiK wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2003 r., sygnatura akt: XVII Amc 17/01 uznał za niedozwolone postanowienie umowne o treści: *„Czesne w następnych latach studiów może*

ulec zmianie w związku z uzasadnionym wzrostem kosztów ponoszonych przez uczelnię i zostanie ustalona przez rektora zarządzeniem wiążącym strony umowy przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego”, które wpisano do rejestru pod **pozycją 59**.

Sąd wskazał, że zapis o powyższej treści stanowi niedozwolone postanowienie umowne, gdyż przewiduje jednostronne uprawnienie przedsiębiorcy do zmiany treści umowy, zmiany wysokości opłat za naukę, wskazując w sposób ogólnikowy, nieokreślający w dostatecznym stopniu przyczyn ewentualnej modyfikacji umowy, a dodatkowo nie przyznając konsumentowi prawa do odstąpienia od umowy w przypadku nie przyjęcia proponowanych zmian bez ponoszenia dodatkowych konsekwencji finansowych, stanowi naruszenie praw konsumenta i wypełnia dyspozycję art. 385(3) pkt. 20 k.c.

Treść postanowienia stosowanego przez Szkołę jest tożsama co do celu i skutku z postanowieniem wpisanym do rejestru ze względu na fakt, że postanowienie to daje Szkole uprawnienie do jednostronnej zmiany istotnych warunków umowy bez precyzyjnego określenia zdarzeń, które takie działanie mają warunkować. Szkoła posługuje się tylko pojęciem wzrostu kosztów funkcjonowania, w tym kosztów eksploatacyjnych i kosztów usług edukacyjnych. Dodatkowo taki wzrost kosztów nie daje słuchaczowi możliwości odstąpienia od umowy bez ponoszenia konsekwencji finansowych. Treść klauzuli wpisanej do rejestru w taki sam sposób wskazuje na jednostronną możliwość zmiany opłat i nie daje prawa do odstąpienia od umowy w przypadku nie przyjęcia nowych warunków.

- c.) Kolejnym postanowieniem, które Prezes uznał za tożsame z niedozwolonymi postanowieniami wpisanymi do rejestru jest postanowienie § 6 pkt 2 wzorców Umów-
„Uczelnia nie zwraca wniesionych opłat za rozpoczęty semestr z wyjątkiem sytuacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 ppkt b), oraz ust. 1 pkt 2 ppkt b) i c).

SOKiK wyrokiem z dnia 09 września 2004 r., sygnatura akt: XVII AmC 18/04 uznał za niedozwolone postanowienie umowne o treści: *„Uiszczone wpłaty nie podlegają zwrotowi za wyjątkiem sytuacji, w których kurs nie dochodzi do skutku z winy CNJO TRANSLATOR”*, które wpisano do rejestru pod **pozycją 172** i wyrokiem SOKiK z dnia 06 kwietnia 2006 r., sygnatura akt XVII AmC 79/05 uznano za niedozwolone postanowienie o treści: *„Czesne nie podlega zwrotowi, jeżeli student w trakcie semestru przerwał studia”*, które wpisano do rejestru pod **pozycją 388** oraz wyrokiem SOKiK z dnia 22 grudnia 2004 r., sygnatura akt XVII AmC 15/04 o treści: *„Wpłaty dokonane przez słuchacza na rzecz Impuls School mają charakter bezzwrotny”*, które wpisano do rejestru pod **pozycją 387**.

Z uzasadnienia wyroków wynika, że umowa o płatne studia zawierana pomiędzy uczelnią a słuchaczem ma charakter umowy zlecenia. Wprowadzenie do stosowanych wzorców umów zapisów, które uprawniają uczelnię do zatrzymania opłaty za semestr w przypadku rezygnacji studenta z kontynuowania nauki naruszają istotę umowy wzajemnej, a taką jest umowa zlecenia. Zapisy te naruszają równość stron umowy, gdyż konsument nie otrzymuje zwrotu za świadczenie nie spełnione na jego rzecz przez uczelnię, a uczelnia uzyskuje korzyść finansową pomimo niewykonania zobowiązania wynikającego z zawartej ze słuchaczem umowy.

Postanowienie stosowane przez Szkołę mieści się w hipotezach postanowień wpisanych do rejestru, gdyż przewiduje uprawnienie do zatrzymania przez Szkołę opłaty za semestr, jeżeli słuchacz zrezygnuje z nauki w trakcie jego trwania. Nawet wyłączenie z tego uprawnienia jednej sytuacji – utraty przez Uczelnię uprawnień do prowadzenia kierunku na określonym poziomie studiów, nie może być ocenione jako możliwość odzyskania świadczenia spełnionego przez konsumenta wobec niewykonania zobowiązania przez przedsiębiorcę.

W związku powyższym należy uznać, że treść postanowienia stosowanego przez Szkołę jest tożsama z postanowieniami wpisanymi do rejestru.

- d.) Prezes UOKiK uznał za tożsame z niedozwolonymi postanowieniami wpisanymi do rejestru postanowienie o treści: § 6 pkt 3 wzorców Umów- „*W przypadku niewniesienia opłaty za rozpoczęty semestr i rezygnacji bądź skreślenia Studenta z listy studentów, Student jest zobowiązany do zapłaty czesnego i innych wymaganych opłat za rozpoczęty semestr, w trakcie którego nastąpiła rezygnacja lub skreślenie*”.

SOKiK wyrokiem z dnia 26 lipca 2006 r., sygnatura akt: XVII AmC 80/05 uznał za niedozwolone postanowienie umowne o treści: „*Student skreślony w trakcie semestru z listy studentów ma obowiązek wnieść należne czesne oraz pozostałe opłaty za ten semestr w pełnej wysokości*”, które wpisano do rejestru pod **pozycją 1260** i tym samym wyrokiem wpisano do rejestru pod **pozycją 1261** postanowienie o treści : „*Student rezygnujący z własnej woli ze studiów w trakcie semestru, ma obowiązek wniesienia całości opłat za dany semestr*”.

W uzasadnieniu wyroku XVII Amc 80/05 SOKiK wskazał, że: „zakwestionowany zapis wypełnia dyspozycję art. 385(3) pkt 17 k.c., gdyż nakłada na konsumenta skreślonego z listy studentów lub rezygnującego z nauki z własnej woli, obowiązek zapłaty czesnego oraz pozostałych opłat za semestr w pełnej wysokości, co w ocenie Sądu, ma charakter rażąco wygórowanego odstępnego”.

Stosowane przez Szkołę postanowienie o treści wskazanej wyżej tak samo, jak postanowienie wpisane do rejestru zobowiązuje studenta do zapłaty czesnego i pozostałych opłat za cały semestr w przypadku rezygnacji bądź skreślenia z listy studentów.

Należy, zatem przyjąć, że postanowienie to wypełnia dyspozycję klauzul wpisanych do rejestru, bowiem mieści się w hipotezach tych klauzul, co do celu i skutku.

- e.) Następnym zakwestionowanym w niniejszym postępowaniu zapisem stosowanych przez Szkołę jest postanowienie § 7 pkt 1 wzorców Umów o treści: „*Student, który nie uregulował należności za semestr zostaje skreślony z listy studentów*”.

W wyroku SOKiK z dnia 18.05.2006r. sygnatura akt XVII AmC 64/05 wpisano do rejestru pod pozycją **1198** postanowienie o treści: „*Sluchacz zobowiązany jest do opłacenia kursu w wyznaczonych przez Organizatora terminach. Nieopłacenie raty w wyznaczonym terminie powoduje skreślenie z listy uczestników kursu, utratę prawa do rabatu za kontynuację w przyszłości oraz naliczenie kary umownej w wysokości 0,5% kwoty za każdy dzień zwłoki*”.

Uznając ten zapis za niedozwolone postanowienie umowne Sąd uznał między innymi, że wykluczenie słuchacza powinno poprzedzać wezwanie do uregulowania należności i dopiero po niezapłaceniu wymaganej kwoty, po skutecznym wezwaniu do zapłaty, daje uprawnienie do skreślenia z listy uczestników kursu.

Należy zatem przyjąć, że zakwestionowane postanowienie stosowane przez Szkołę mieści się w hipotezie części klauzuli uznanej za niedozwolone postanowienie umowne i wpisanej do rejestru. Szkoła bez wzywania studenta do opłaty należnego czesnego wbrew obowiązującym przepisom kodeksu cywilnego- art. 476, tak jak ma to miejsce w klauzuli zakazanej, dokonuje skreślenia go z listy studentów. Biorąc pod uwagę inne zapisy wzorca umowy - § 6 pkt 3 o treści: „*W przypadku niewniesienia opłaty za rozpoczęty semestr i rezygnacji bądź skreślenia Studenta z listy studentów, Student jest zobowiązany do zapłaty czesnego i innych wymaganych opłat za rozpoczęty semestr, w trakcie którego nastąpiła rezygnacja lub skreślenie*”, takie postępowanie Szkoły rażąco narusza interesy konsumentów, a stosowany zapis wypełnia dyspozycję klauzuli wpisanej do rejestru.

f.) Prezes UOKiK uznał za tożsame z niedozwolonymi postanowieniami wpisanymi do rejestru postanowienie o treści: § 8 pkt 3 wzorców Umów- *„Wszelkie spory wynikające z niniejszej Umowy, Strony poddają rozstrzygnięciu sądów powszechnych właściwych dla siedziby Uczelni”*.

SOKiK w wyroku z dnia 22 grudnia 2004r., sygn. akt XVII 15/04., uznał za niedozwolone postanowienie o treści: *„Za sąd właściwy do rozpoznania spraw spornych strony ustalają Sąd miejscowo właściwy dla Impuls School”* które wpisano do rejestru pod **pozycją 388**. Uznanie przez Sąd za klauzulę abuzywną zapis o treści wskazanej wyżej stanowi ograniczenie przedsiębiorcy możliwości wyboru sądu, który zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego należałoby by uznać za właściwy do rozstrzygnięcia sporu powstałego na tle wykonywania umowy zawartej z konsumentem, co następuje ze szkodą dla konsumenta. Zapis o tej treści stanowi ponadto naruszenie art. 385 (3) pkt 23 kodeksu cywilnego, gdyż ogranicza zakres możliwości wyboru miejsca siedziby sądu przewidzianych w tej ustawie, w wyniku czego ulega pogorszeniu sytuacja konsumenta. Sprowadza się to do faktu, że wyłączona zostaje możliwość wytoczenia powództwa przed sądem właściwym ze względu na miejsce zamieszkania konsumenta, jako pozwanego, a więc miejsca dla niego najbardziej dogodnego.

W rejestrze klauzul niedozwolonych figuruje wiele postanowień na mocy, których uznano za właściwy do rozstrzygnięcia sporów pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem tylko i wyłącznie sąd miejsca siedziby przedsiębiorcy.

W związku z tym, że postanowienie stosowane przez Szkołę wprowadza ograniczenie, co do wyboru miejsca siedziby sądu w przypadku rozstrzygnięcia sporów pomiędzy Szkołą a studentami uznać należy, że postanowienie to jest tożsame z postanowieniami wpisanymi do rejestru klauzul niedozwolonych.

W związku z powyższym wykazano, że zakwestionowane w niniejszym postępowaniu postanowienia z wzorców Umów stosowanych przez Szkołę są tożsame z postanowieniami wpisanymi do rejestru klauzul niedozwolonych.

Do uznania, że w niniejszej sprawie mamy do czynienia z praktyką, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, niezbędne jest ponadto wykazanie, że bezprawne działanie Szkoły godzi w interes konsumentów tzn. dotyczy **zbiorowego interesu konsumentów**.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 10 kwietnia 2008r. sygn. akt III SK 27/07, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że gramatyczna wykładnia tego pojęcia prowadzi do wniosku, że chodzi o zachowanie przedsiębiorcy, które godzi w interesy grupy osób stanowiących określony zbiór. Rezultaty tej wykładni modyfikuje zastrzeżenie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma interesów indywidualnych. Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że przy konstruowaniu pojęcia „zbiorowy interes konsumentów” nie można opierać się tylko i wyłącznie na tym, czy oceniana praktyka skierowana jest do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów. W ocenie Sądu, wystarczające powinno być ustalenie, że zachowanie przedsiębiorcy nie jest podejmowane w stosunku do zindywidualizowanych konsumentów, lecz względem członków danej grupy (określonego kręgu podmiotów), wyodrębnionych spośród ogółu konsumentów, za pomocą wspólnego dla nich kryterium. Sąd Najwyższy uznał zatem, że *praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest (...) takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub potencjalnym klientem przedsiębiorcy*.

Zdaniem Prezesa UOKiK, działanie Szkoły polegające na stosowaniu postanowień tożsamych z wpisanymi do rejestru godzi w interesy nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zidentyfikować. Niezgodnymi z prawem działaniami może bowiem zostać dotknięta nieograniczona liczba osób, tzn. wszyscy konsumenci, którzy zawarli z tym Przedsiębiorcą umowy według stosowanych wzorców oraz wszyscy jego potencjalni studenci, którzy chcieliby skorzystać z nauki w Szkole. W tym wypadku, z samej istoty posługiwania się przez Przedsiębiorcę wzorcami umownymi wynika powtarzalność jego zachowania wobec takich osób.

Z uwagi na powyższe, uznano że wykazano przesłankę zarzuconej Szkole praktyki tj. naruszenie zbiorowego interesu konsumentów.

Ad. III

Szkoła Zarządzeniem Kanclerza z dnia 6 kwietnia 2010r. wprowadziła nowe wzorce umów na kierunkach objętych postępowaniem administracyjnym, z terminem ich obowiązywania w roku akademickim 2010/2011 oraz poinformowała, że rozpoczęła proces aneksowania umów zawartych przed 6 kwietnia 2010r. według zakwestionowanych wzorców.

Artykuł 26 ust. 2 ustawy o okik stanowi, że: „ W decyzji, której mowa w ust.1, Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu zapewnienia wykonania nakazu, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji. Może również nakazać publikację decyzji w całości lub w części na koszt przedsiębiorcy” , natomiast artykuł 27 ust. 4 stanowi, że: „Przepis art. 26. ust. 2 stosuje się odpowiednio”.

W związku z powyższym na podstawie artykułu 27 ust. 4 tej ustawy, Prezes Urzędu zobowiązał Szkołę do aneksowania umów, które podpisane zostały przed 6 kwietnia 2010 roku, a które zawierają postanowienia zakwestionowane i usunięte przez przedsiębiorcę z nowych wzorców umów w terminie do dnia 1 października 2010r.

Powyższe ma zastosowanie do punktu III sentencji w związku z punktem II.

Aneksowanie umów spowoduje wyłączenie z obrotu prawnego zapisów zakwestionowanych niniejszą decyzją.

Ad. IV.

Zgodnie z art.106 ust.1 pkt.4 ustawy o ochronie (...), Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24. Z treści powyższego przepisu wynika, iż w/w kara ma charakter fakultatywny, a zatem do Prezesa UOKiK należy - w ramach uznania administracyjnego - decyzja w sprawie zasadności nałożenia kary pieniężnej w danej sprawie. Ustawa o okik nie zawiera, co prawda katalogu przesłanek, od których uzależniona jest decyzja o nałożeniu kary, jednak w jej art. 111 zostało wskazane, że ustalając wysokość kary Prezes UOKiK winien wziąć pod uwagę w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Ustalając wysokość kary pieniężnej w decyzjach stwierdzających naruszenie zakazów określonych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów, należy zatem uwzględnić wagę tego naruszenia, rozmiar skutków stosowanej praktyki, jak również zaistniałe okoliczności obciążające i łagodzące.

Kara nakładana przez Prezesa UOKiK na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów służy podkreśleniu naganności ocenianego zachowania. Szkoła, jako profesjonalista powinna wiedzieć, że określając warunki umowne i przygotowując wzorce umowne, którymi posługuje się w obrocie gospodarczym nie może stosować klauzul uznanych za abuzywne.

Orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla uczestnika niniejszego postępowania, tak aby jej nałożenie skutkowało w przyszłości i zapobiegło zaistnieniu podobnych sytuacji.

W opinii Prezesa UOKiK należy podkreślić aspekt edukacyjny i wychowawczy zastosowanego środka oraz wyrazić nadzieję, iż odniesie on spodziewany skutek na przyszłość. Poza wymiarem indywidualnym kary należy zwrócić uwagę na jej wymiar ogólny, funkcję odstraszającą i wychowawczą w stosunku do innych uczestników rynku.

Przychód Szkoły, który stanowi podstawę do ustalenia wysokości kary wyniósł za 2009 r. xxxx (informacja wyłączona ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy).

Stosownie do treści przepisu art.106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie (...), maksymalna kara nakładana na przedsiębiorcę może stanowić 10 % jego przychodów.

Ustalenie wysokości kary w niniejszej sprawie ma charakter wieloetapowy, co spowodowane jest zaistnieniem licznych okoliczności mających wpływ na jej wysokość.

Ustalając wymiar kary pieniężnej w pierwszej kolejności Prezes Urzędu dokonał oceny wagi stwierdzonych praktyk i na tej podstawie ustalił kwotę bazową, stanowiącą podstawę do dalszych wyliczeń wysokości kary, a następnie – w oparciu o zaistniałe w sprawie okoliczności mające wpływ na wymiar kary – dokonał gradacji ustalonej kwoty bazowej. W powyższym kontekście wzięto pod uwagę, że naruszenie przez Szkołę zbiorowych interesów konsumentów polega na stosowaniu niedozwolonych postanowień umownych, wpisanych do publicznie i powszechnie dostępnego rejestru niedozwolonych postanowień umownych, prowadzonego przez Prezesa UOKiK.

Prezes Urzędu zważył również, że w wyniku analizowanego zachowania Szkoły pozycja kontraktowa konsumentów została osłabiona.

Wpływ, jaki na uprawnienia konsumentów miały poszczególne klauzule abuzywne należy przeanalizować oddzielnie dla każdej grupy zakwestionowanych postanowień.

Ad. IV.1.

Pierwsza grupa tych postanowień, to klauzula powołana w punkcie I sentencji niniejszej decyzji. Zapis ten regulują kwestie warunków po spełnieniu, których student może zmienić uczelnię.

Szkoła zobowiązuje takiego studenta do spełnienia warunków, których nie określa i które podlegają ustaleniu w wyniku jednostronnej decyzji Szkoły nie znanej studentowi w momencie rozpoczynania nauki w Szkole. Taki tryb postępowania może uniemożliwić studentowi zmianę uczelni, do czego powinien mieć prawo.

Szkoła, jako profesjonalista powinna wiedzieć, że ustalając wzajemne prawa i obowiązki pomiędzy Szkołą a studentem zachowana ma być równowaga praw i obowiązków tak, aby w momencie konieczności skorzystania z przysługującej studentowi możliwości zmiany uczelni był w stanie spełnić znane mu wcześniej warunki. Brak uregulowania w tym zakresie stawia Szkołę w pozycji uprzywilejowanej wobec studenta.

Regulamin z zakwestionowanym zapisem obowiązuje od 2006 r., stąd należy stwierdzić długotrwałość stosowania zarzucanej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, co ma wpływ na wysokość ustalenia kwoty bazowej do dalszego trybu obliczania kary pieniężnej.

W związku z tym kwota bazowa do dalszego trybu obliczania kary została ustalona na poziomie xxx% (informacja wyłączona ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy) przychodu przedsiębiorcy, tj. w wysokości 2 719 zł.

Prezes UOKiK nie dopatrył się okoliczności łagodzących i obciążających w związku z czym karę pozostawiono na poziomie **2 719 zł**.

Obliczona w ten sposób kara pieniężna z tytułu naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt. 1 ustawy o ochronie (...) w zakresie opisanym w pkt. I. sentencji decyzji została określona w wysokości zł 2 719 zł (słownie: dwa tysiące siedemset dziewiętnaście zł), co stanowi xxx % (informacja wyłączona ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy) przychodu Szkoły.

Ad. IV.2.

Druga grupa tych postanowień, to klauzule powołane w punkcie II sentencji niniejszej decyzji, a dotyczące zmiany opłat za korzystanie z usług Szkoły, trybu podawania tych opłat do wiadomości studentów, regulacji związanych z odstąpieniem przez studenta od umowy i trybu rozpatrywania sporów wprowadzające ograniczenie właściwości miejscowej sądu powszechnego do siedziby sądu Szkoły.

Klauzule wymienione w tej grupie postanowień należy zakwalifikować jako istotne regulacje umowy, których zastosowanie - po zaistnieniu określonych w nich okoliczności - mogło doprowadzić do zmiany warunków umowy z pominięciem stanowiska zainteresowanych konsumentów.

Uwzględniając powyższe należy zaklasyfikować te postanowienia, jako zapisy o dużej szkodliwości.

Treść tych postanowień daje Szkole możliwość jednostronnej zmiany istotnych warunków umowy, jakimi są opłaty za naukę bez przewidzianego prawem trybu aneksowania zawartych umów i bez możliwości odstąpienia przez studenta od umowy, gdy nie będzie mu odpowiadała nowa wysokość opłat. Ponadto Szkoła zastrzega możliwość zmiany wysokości opłat nie podając precyzyjnie warunków, których ziszczenie się będzie ją uprawniało do zmiany opłat. Przytoczenie ogólnych podstaw zmiany opłat w postaci wzrostu kosztów funkcjonowania, w tym wzrostu kosztów eksploatacyjnych i edukacyjnych nie pozwala studentom na poznanie faktycznych podstaw zmiany opłat.

Z treści tych zapisów wynika, że w takich przypadkach studenci pozbawieni zostają możliwości odzyskania wniesionych opłat, gdy Szkoła nie świadczy już na ich rzecz żadnych usług, a tym samym nie ponosi kosztów, które te opłaty miały pokryć. Szkoła uzyskuje korzyść finansową bez ponoszenia jakichkolwiek kosztów. Takie działanie Szkoły stanowi rażące naruszenie dobrych obyczajów, gdyż nie zawsze rezygnacja studenta z dalszej nauki jest uzależniona od jego woli.

Również za sprzeczne z prawem należy uznać postanowienia regulujące tryb rozpatrywania sporów wprowadzające ograniczenie właściwości miejscowej sądu powszechnego do siedziby sądu Szkoły, co w świetle regulacji prawa konsumenckiego jest zabronione.

Zakwestionowane postanowienia we wzorcach Umów Szkoła stosowała od października 2009 r. do dnia 06 kwietnia 2010r., gdy złożyła oświadczenie o zmianie stosowanych wzorców Umów i przesłała nowe wzorce nie zawierające zakwestionowanych postanowień.

Ostatecznie podsumowanie wagi 7 postanowień uznanych za tożsame z wpisanymi do rejestru klauzul niedozwolonych, opisanych w pkt II sentencji decyzji jako stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów i okresu stosowania tej praktyki pozwoliło Prezesowi Urzędu na ustalenie kwoty bazowej do dalszego trybu obliczania kary na poziomie xxx% (informacja wyłączona ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy) przychodów osiągniętych przez nią w 2009r., czyli wynosi **23.793,00 zł**.

Po ustaleniu kwoty bazowej przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie występowały okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. Okoliczności łagodzących w niniejszej sprawie nie stwierdzono.

W sprawie wystąpiły, zdaniem Prezesa UOKiK, okoliczności łagodzące w związku z zaniechaniem stosowania zarzucanej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów opisane w pkt II sentencji decyzji.

Zakwestionowane postanowienia we wzorcach Umów Szkoła stosowała od października 2009 r.

W związku powyższym kwotę bazową obniżono o 30%, tj. do kwoty **16.655,00 zł**.

W sprawie nie wystąpiły okoliczności obciążające.

Obliczona w ten sposób kara pieniężna z tytułu naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 pkt. 1 ustawy o ochronie (...) w zakresie opisanym w pkt. II. sentencji decyzji została określona w wysokości zł 16.655,00 (słownie: szesnaście tysięcy sześćset pięćdziesiąt pięć zł), co stanowi xxx% (informacja wyłączona ze względu na tajemnicę przedsiębiorcy) przychodu Szkoły.

Nakładając niniejszą decyzją kary pieniężne za naruszenie przepisów ustawy o ochronie (...), Prezes UOKiK wziął pod uwagę, że mają one charakter represyjny (nakładane są za naruszenie ustawowych zakazów) oraz prewencyjny (mają zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości i zniechęcać do naruszania prawa).

Biorąc od uwagę powyższe kary pieniężne nałożone na Szkołę są adekwatne do okresu, stopnia oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Decydując o nałożeniu kar pieniężnych i ich wysokości wzięto pod uwagę wszystkie wyżej opisane okoliczności, w tym fakt, że jako profesjonalny uczestnik rynku Szkoła powinna znać regulacje prawne dotyczące zakresu jej działalności, rejestr klauzul jest publicznie dostępny i to od woli i staranności przedsiębiorcy zależy czy swoje wzorce przygotowuje zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, czy też ustali ich treść tylko i wyłącznie pod kątem zabezpieczenia własnych interesów ekonomicznych.

Z tych względów orzeczono jak w pkt IV sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie (...) karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie: NBP O/O Warszawa 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie (...) w związku z art. 479(28) § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Lublinie.

Otrzymuje:

**Wyższa Szkoła Kosmetologii
i Ochrony Zdrowia w Białymstoku
ul. Krakowska 9
15-872 Białystok**